

Hvordan komme i gang med GB-test?

Du finner en mer omfattende bruksanvisning, samt veiledning til tolkning inne i lærerappen. Her er direkte link til denne: <https://begrepstest.conexus.no/Teacher/files/veiledning.pdf>

Innlogging i lærer- og elev-app

Logg inn på <https://begrepstest.conexus.no/teacher> med din egen Feide-bruker. Du kommer da rett inn på lærer-appen.

Her vil du finne oversikt over elever som er registrert som brukere av GB-test. Dette skjer ved at de først har logget seg inn på <https://begrepstest.conexus.no/Elev>, og deretter ut igjen.

Tildeling

Ved første gangs testing anbefaler vi å la forhåndsinnstillingen stå, og tildele **alle** oppgaver. Komplettest gir den mest pålitelige målingen, og gir grunnlag for sammenligning både med gjennomsnittstall for trinnet, og med tilsvarende resultater i en senere oppfølgings-kartlegging. Om du ønsker å tildele bare deler av testen, trykker du nå på «Tildel test». Det må hukes av for minimum 3 enkeltbegreper ved testtildeling.

Gjennomføring

Introvideo

Vis introvideoen på felles storskjerm. Videoen finner du på <https://www.conexus.net/produktinnhold/grunnleggende-begrepstest/> Last den gjerne ned på egen maskin. Trykk på pause underveis i videoen og diskuter hver av oppgavetyperne (6 ulike oppgavetyper som gjentar seg for alle begreper). Elevene kan også se introvideoen på egen skjerm før start av testen. Videoen kommer alltid opp rett etter ny innlogging.

Trykk på avspiller, ikke på «Start test» -knapp for å se video.

Det viktigste er å gjøre elevene oppmerksomme på følgende:

- Oppgavene leses opp ved å trykke på høytalerikonet
- Etter at de har trykket på «neste»-knappen, kan de ikke lenger ombestemme seg, og ikke gå tilbake til forrige oppgave. Før dette, kan de enten klikke på andre alternativer, eller bruke feiekosten.
- Noen oppgaver har bare **ett** rett svar, andre har **flere** rette svar. De må altså legge merke til oppgaveformuleringen
- Eleven kan velge tekststørrelse og farge/kontrast på grafikken ved å klikke på brukerikonet oppe til høyre i skjermbildet

NØKKELFAKTA

Grunnleggende begreper: 33

Kategorier: 11

Oppgaver pr begrep: Inntil 6

Testoppgaver totalt: 198

Øvingsoppgaver totalt: 243

Min. antall begreper pr deltest: 3

Aldersuavhengig: Passer for alle elever (5-20 år). Måler hvor godt begrepet er utviklet. Skåres ikke etter aldersnorm, men resultat holdes opp mot gjennomsnitt for trinnet.

Adaptiv test: Antall oppgaver og vanskegrad av oppgaver tilpasses elevens underveis

Anbefalt tidsbruk pr økt: 15min for de yngste elevene

Antall økter: 5-7 økter à 15 min for komplett test

Tidsbruk totalt: 70-90 min

Tilfeldig rekkefølge i kartleggingen av de tildelte begrepene

Innleste oppgaver: Trykk på høytalerikon

Tilgang til øvingsoppgaver: Etter fullført komplett test

Nynorsk versjon: Ikke ennå

Organisering

Vi anbefaler å kartlegge hele klassen/gruppen samlet, og ikke ta enkeltelever ut for testing om eleven ikke vanligvis har en til en-undervisning. Å få slik særbehandling, kan oppleves som en stressfaktor som kan ha innvirkning på testresultatet. Kartlegging av hele klassen/gruppen vil også gi et tydeligere sammenligningsgrunnlag og dermed et bedre utgangspunkt for å tolke testresultatene. Et begrep som skåres svakt av alle, kan sees på som en mangel i undervisning, ikke som en spesiell utfordring for en enkelt elev.

De tildelte testbegrepene presenteres i en tilfeldig rekkefølge. Dermed vil elever som sitter ved siden av hverandre sjeldent få samme oppgave samtidig, slik at de kan se på hverandres svar.

Tidsbruk

Beregn sammenlagt mellom 70-90 minutter på gjennomføring.

Vi anbefaler sterkt å dele opp testgjennomføringen over flere dager i økter à 15 minutter. Elevene holder bedre på konsentrasjonen ved korte økter, og vil ikke gå så fort lei. Bruk for eksempel de siste 15 minuttene av første time hver dag i en uke. Da vil det være naturlig å logge av når det ringes ut til friminutt. Når eleven logger seg på neste dag, vil testen fortsette der eleven slapp dagen før. Inne i Engage kan man se resultatene fortløpende. **Også ved uventet utlogging, strømbrudd osv, vil testen, ved ny innlogging, forstsette der eleven slapp.**

Kartleggingen kan inngå som en digital «læringsaktivitet» i undervisningen over en periode på 1-2 uker. Kall det gjerne for dataoppgaver i stedet for «test/prøve», slik at elevene ikke opplever dette som en kartlegging.

Når en elev har gjennomført hele testen, vil det gis adgang til digitale øvingsoppgaver på de samme begrepene. Dette kan være en fin aktivitet for dem som er raskere ferdig enn de andre i klassen, eller når man vil repetere begreper som er blitt undervist med konkreter.

Hjelp med ord og uttrykk - norskspråklige og flerspråklige elever

GB-test er en *begreptest*, ikke en ordtest/vokabulartest. Navnelappen vi setter på begrepet kan variere noe fra landsdel til landsdel og selvsagt fra språk til språk. Eleven kan ha begrepet, men ikke ha lært (det norske) navnet på begrepet. Dette er en utfordring fordi elevene selvsagt skal ha minst mulig hjelp med oppgavene for å unngå målingsfeil. **Den voksne skal aldri forklare meningen med ord og oppgavetekster. Ved absolutt behov kan ukjente ord oversettes til dialekt eller annet språk. Disse ordene må da være helt synonyme.**

Oppgavetekstene er holdt i et enkelt språk, og litt fremmede uttrykk forklares dobbelt (rund form – runding, delvis like – ligner på hverandre, men ikke helt like, symbol – står for/får oss til å tenke på noe annet...). Flere ord i oppgavene er imidlertid så spesifikke at man ikke uten videre finner synonymer. Velger man feil ord, går man over til å måle feil begrep, og testresultatet for begrepet er ikke lenger valid. For eksempel vil man ikke uten videre kunne oversette vannrett eller loddrett stilling til liggende eller stående stilling: Ting kan fint ligge eller stå i skrå stilling også! Heller ikke ord som mønster og symbol, bør ikke forklares mer utdypende i testsammenheng.

Enten har eleven en god begrepsforståelse, og har lært ordene knyttet til begrepene, eller så har eleven det ikke. Det er naturlig at det er forskjell i forståelse for elever som har lært, og elever som ikke har lært begrepene og navnene deres. Kartleggingsøkta er imidlertid ikke tiden og stedet for denne type læring.

Flerspråklige elever som ennå ikke kan mange av de norske ordene i oppgavetekstene, vil trenge hjelp med oversettelse av en morsmåslærer. Vær imidlertid påpasselig at det er en mest mulig ordrett oversettelse, ikke en omfattende forklaring som gis. Dette vil gi målingsfeil. For eksempel vil en elev som har sikre begreper om rund form/rundhet, kunne svare korrekt på alle oppgavene for dette begrepet, om ordet *rund* (*form*) oversettes til tilsvarende ord på morsmålet. Eleven skal ikke å få tegnet opp eller gestikulert formen. Da vil svarene i stor grad være gitt, og det blir feil i målingen. Hvis dette blir for vanskelig, bør man vurdere å utsette kartleggingen til eleven har lært norsk til et mer funksjonelt nivå.

Vanskegrad/adaptivitet

Hvert av de 33 begrepene måles med inntil 6 oppgaver av stigende vanskegrad. Testen er adaptiv, slik at elever kun får tildelt vanskeligere oppgaver, om de mestrer de enklere. Elever med lite utviklede begreper, ofte de yngste elevene, vil derfor totalt sett få en kortere test og med enklere oppgaver, enn elever som mestrer mer. Appen gir ingen tilbakemelding til eleven på om svarene er rette eller gale, og mange barn opplever derfor at «de er flinke», og synes det er gøy, selv om de skårer relativt svakt. Kartleggingen skal være et hjelpemiddel for skolen og skoleledelsen, ikke for å vise eleven hva eleven ennå ikke mestrer.

Tidspunkt for testing

1.trinn

På første trinn anbefaler vi å gjennomføre begrepstesten mellom skolestart og høstferien. Da vil det bli tydelig hvilke begreper det bør jobbes med parallelt med bokstav-og tallinnlæringen, og hvilke elever som vil trenge tettere oppfølging.

Det kan synes travelt å skulle sette av tid til begrepskartlegging i starten av begynneropplæringen. Man «venter på roligere tider», kanskje på etterjuls vinteren, og ser kanskje for seg å da bare kartlegge de elevene man er bekymret for.

Mangeårig erfaring, og flere forskningsstudier, viser imidlertid at *alle* elever lærer raskere og bedre, og færre blir hengende etter, om de får på plass det nødvendige begrepsgrunnlaget tidlig på 1.trinn.

Med andre ord vil tidlig kartlegging og oppfølging legge til rette for bedre mestring, og man får færre elever «å være bekymret for» utover vårsemesteret. Praktisk og utforskende begrepsundervisning i høstsemesteret er dessuten en utmerket og myk overgang fra barnehagehverdag til skolehverdag.

Høyere trinn

På høyere trinn vil vi, på samme måte, anbefale å ta en første kartlegging tidlig i skoleåret, og så følge opp med ny testing mot slutten av skoleåret for å fastslå progresjonen. Særlig for elever med IOP, vil det å kunne

kartlegge utgangspunkt og begrepsutvikling gjennom året, være viktig for god tilpassing. Resultatene kan da oppsummeres og presenteres både i IOP og årsrapport for å vise progresjonen, og hvordan opplæring tilpasses elevens behov.

Re-testing

GB-test kan brukes flere ganger av samme elev innen lisensperioden. Det kan være lurt å sjekke ut ulike begrepskategorier fortløpende, etter perioder med begrepsundervisning. For eksempel kan man gi klassen en re-test på bare form og størrelsesbegreper, etter å ha jobbet med slike i matematikken. Med bare 7 testbegreper (4 formbegreper, 3 størrelsesbegreper), vil de fleste elevene kunne gjennomføre deltesten i løpet av 15-20 minutter.

Re-testen vil vise hvordan elevenes begreper har utviklet seg, og hva man har å bygge videre på. Re-testen består av de samme oppgavene som førstegangskartleggingen, men vil oppleves som «ny», da rekkefølge og kombinasjon av testbegreper vil være annerledes. Testens adaptivitet gjør at elever, som ved andre gangs kartlegging mestrer mer, også vil få tildelt for dem helt nye oppgaver.

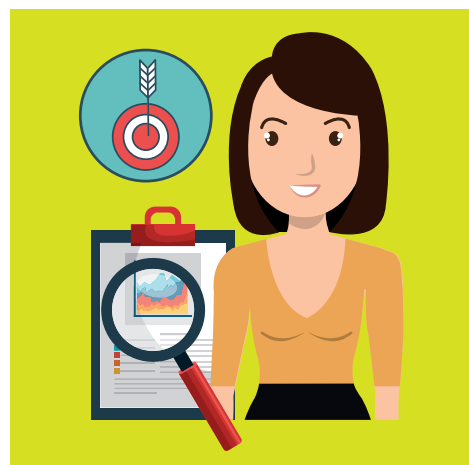
Rapport

Resultatene av GB-test overføres umiddelbart til Conexus Engage.

Her kan man få oversikt over hele klassen og skåren til enkelteleven, både på begrepsnivå og på den enkelte oppgaven. Elevens resultater holdes opp mot gjennomsnittet for trinnet.

Her er det også mulig å lage elevrapporter som kan eksporteres og tas vare på for senere sammenligning.

Vær oppmerksom på at resultater overskrives dersom eleven tar testen flere ganger innen samme år. Det blir den siste målingen som beholdes for sammenligning fra år til år. **Vi anbefaler derfor å alltid eksportere elevrapporten for den aller første kartleggingen** (f.eks. høsten på 1.trinn), slik at man kan se begrepsutviklingen videre i lys av denne.

Lærerveiledning

Inne i lærer-appen finner du en link til lærerveiledningen til testen (oppe til høyre i skjermbildet). Her vil du finne mer informasjon om hvert av begrepene, hvordan resultater skal tolkes og tips til oppfølging.

Spørsmål?

Teknisk support (innlogging, lyd, rapportering osv): Kontakt support@conexus.no

Pedagogisk innhold: Kontakt solveig@nyborgped.no

Det er mulig å få hjelp med tolkning og veiledning på videre oppfølging – se <https://www.nyborgped.no/tolkning-grunnleggende-begrepstest/>